

Posudek oponenta bakalářské práce Venduly Mádlové MOTIV UZDRAVENÍ V LEGENDÁCH POUTNÍCH MÍST

Studentka si v rámci poměrně oblíbeného a často zpracovávaného tématu poutních míst vhodně zvolila dílčí motiv uzdravení. Tomuto zacílení odpovídá i dobře postavená struktura práce, která pokrývá všechny důležité aspekty a souvislosti. Autorka vychází ze značného, pro účely bakalářské práce nadstandardního množství relevantní literatury. Ani po formální stránce nelze práci nic vytknout, zvláště patrná je nejen grafická pečlivost, ale také stylistická kultivovanost bez gramatických chyb. V následujících odstavcích (seřazených podle závažnosti) se tedy omezím na připomínky, které jsou, spíše než výtkami, náměty k diskuzi, případně doplňky pro případ, že by autorka chtěla v budoucnu svou práci rozpracovat a rozšířit.

- V rámci kapitoly 3. („Motivy uzdravení“) vedle poutních písní, architektury a sochařské výzdoby možná poněkud chybí zmínka o malířských dílech, v nichž bývají pověsti a legendy o uzdravení také často zachyceny (jak sama autorka uvádí např. v případě freskové výzdoby kostela na Dobré Vodě u Č. Budějovic). Samostatnou podkapitolu zde mohla mít také lidová slovesnost ve formě místních pověstí (nejrůznější soudobé i starší sbírky pověstí se nabízejí jako další zajímavý zdroj) a také oficiální zápisy o zázračném uzdravení (kterým autorka věnuje podkapitolu v rámci kapitoly 1. „Definice pojmů“). Domnívám se, že zařazením těchto podkapitol právě sem by byl klíčový motiv uzdravení v práci ještě více zdůrazněn a posílen.
- Do kapitoly 2. („Pout“) autorka k mému potěšení stručně zapracovala i pohled antropologie náboženství z publikace Fiony Bowie, tím více je ale škoda, že zde nezmiňuje Victora Turnera, který ve fenoménu pouti zajímavým způsobem objevil a analyzoval strukturu přechodového rituálu, a to především v jeho prostřední, tzv. *liminální* části, v níž se účastník ocitá v anti-strukturním sociálním postavení zvaném *communitas*.
- V podkapitole 2.5 („Stručná historie poutnictví“), kde se autorka mimo jiné zmiňuje o devocionáliích, mohla k podrobnější informaci využít práci Luboše Kafky *Dárek z pouti* (2010), dostupnou i ve fakultní knihovně. Tato důležitá práce v jejím jinak bohatém seznamu literatury chybí.
- V podkapitole 3.6 („Votivní dary poutních míst“) autorka konstatuje, že dnes se lze s tímto fenoménem setkat v poutních místech jen minimálně. Sice zde odkazuje na zdroj, může to však potvrdit i na základě vlastního pozorování? Osobně jsem se s poměrně bohatou votivní výbavou setkal na významném poutním místě Svatý Kámen u Dolního Dvořiště. Je ale možné, že tento fenomén je v pohraničních oblastech výrazně zachován a znovuožíván díky častým návštěvám věřících a poutníků především z Rakouska a Německa. Tento aspekt by jistě stál za úvahu.
- Určitě stojí za pozornost, že k dnes již zbořenému kostelu na Hojně Vodě, o kterém autorka píše v samostatné podkapitole 4.4.4., patřila též třípatrová kamenná zvonice, která jako jediná zůstala zachovaná – díky tomu, že byla samostatnou stavbou (původně strážní věží možná už ze 14. století).
- Autorka zřejmě používala pro účel obrazové přílohy starší fotografie. V případě kapličky nad kdysi léčivým pramenem na Dobré Vodě u Českých Budějovic je to škoda, protože tato památka je už asi dva roky opravená a autorka mohla pořídit daleko reprezentativnější a názornější vlastní snímek zachycující aktuální stav.
- Pro účel diskuze doporučuji, aby se autorka krátce zamyslela nad tématem, který správně uvádí v Závěru jako náměť k dalšímu rozpracování, a to je vztah poutních míst a proseb o uzdravení v dnešní nebo budoucí době. Je tato vazba i dnes důleži-

tou součástí poutních míst? A pokud ano, už jen pouze jako tradice, nebo dodnes živá náboženská praxe? A jaké může mít v dnešní době nové podoby či projevy? Je jasné, že toto téma by vydalo na samostatnou práci, k níž by byl zapotřebí aktuální výzkum, ale jakékoli prvotní předpoklady, hypotézy nebo zkušenosti by jen potvrdily už tak vynikající dojem z předložené práce. Osobní pozorování, zkušenosti, mapování aktuálního stavu a vlastní úvahy a interpretace, které by předjímalý možný budoucí výzkum, jsou asi tím jediným, co práci prozatím chybí.

Žádná z uvedených připomínek nijak nenarušuje závěr, že autorka odevzdala velice kvalitní bakalářskou práci, kterou lze rozhodně doporučit k obhájení a ohodnotit známkou **v ý b o r n ě**.

10. května v Českých Budějovicích

PhDr. Vít Erban, Ph.D.
Katedra filosofie a religionistiky TF JU
v Českých Budějovicích